

El Grau

L'Estany

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: Situada al costat del poble, al costat del camí de Prats de Lluçanès
Emplaçament
Alçada: Situada al costat del poble, al costat del camí de Prats de Lluçanès
884

Coordenades:

Latitud: 41.8707
Longitud: 2.11371
UTM Est (X): 426451
UTM Nord (Y): 4635800

Classificació

Número de fitxa 08079 - 6
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle X-XVII-XX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Alguns elements estructurals bàsics i ornamentals de l'edifici són susceptibles de requerir algunes actuacions de condicionament o rehabilitació.

Protecció Inexistent
Observacions protecció: Cataleg de masies i cases rurals, núm. 5
Número inventari Si IPA 16473

Generalitat i altres inventaris

Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08078A00100019
Autoria de la fitxa Anna Chàvez Calm - Isidre Pastor Batalla

Descripció

Masia de grans dimensions amb un emplaçament majestuós.

La casa està construïda amb murs de paredat que conserven encara gran part del revestiment exterior d'estuc de morter de calç, excepte a les cantonades on es mostren les cadenes de carreus tallats amb un treball de gran qualitat i de forma molt precisa. El cos principal és cobert a dos vessants, i presenta el carener paral·lel a la façana.

La façana principal està encarada a S-SO. La portalada d'entrada és també de grans dimensions, d'arc de mig punt adovellat amb unes dovelles de grans dimensions. La resta de finestrals, situats al primer i segon pis, són tots homogenis, emmarcats amb carreus molt ben tallats i culminats amb una elegant motllura. Al primer pis n'hi ha dos que són balconades. A la planta baixa, les finestres també estan emmarcades amb pedra, però són més petites i estan enreixades.

Una d'aquestes finestres de la façana té una incisió conopial inscrita amb l'any "1768" i una creu intercalada.

Per l'exterior, l'altra façana especialment remarcable és la de llevant, que compta amb un petit portal adovellat i, sobretot, dues galeries, al primer i segon pis, formades cadascuna per dos arcs rebaixats de pedra.

També és remarcable, a la façana de ponent, un arc rebaixat actualment tapiat. A la façana posterior, la Nord, hi sobresurt un cos perpendicular al principal. És de planta rectangular i força gran, té les mateixes característiques constructives que el principal, tot i que les pedres de les cantoneres no estan tallades amb un treball de tanta qualitat.

A l'interior, la casa té també la distribució típica de les masies. L'habitació que fa de rebedor és el punt de partida de la noble escala de pedra que dona accés al pis principal, i també el punt de distribució cap a les corts de la planta baixa. El sòl de la planta baixa és empedrat arquitectònicament, hi destaquen alguns arcs de mig punt de grans dimensions. Al primer pis, cal remarcar-hi l'existència de grans habitacions nobles, amb antigues rajoles o fins i tot empedrades. Cal destacar-hi també els embigats dels sostres i els nombrosos elements nobles, com ara algunes piques decorades, una cisterna que conserva encara el sistema de politges per a extreure l'aigua del pou directament des de l'interior de la casa, etc.

La casa està envoltada per edificis annexos destinats a pallers o corts, construïts amb pedra. Un dels situats a l'Oest de l'edifici principal té inscrita la data 1755 a la llinda de la porta. En destaca un altre, també a l'Oest, cobert amb volta de canó de pedra.

El mas està format per l'edifici principal i pels seus edificis i espais annexos, encara força ben conservats; l'era, la bassa, coberts, etc.

Observacions:

La forma de tancar el mas Grau es coneix com estructura de barri. Aquesta tipologia de barri que tanca les masies, és una estructura molt típica dels s. XVII, quan Catalunya pateix una gran inestabilitat i les masies es protegien dels assalts i atacs. A la zona trobem varies masies amb aquesta forma de tancat.

Història

Al Moianès, Grau sembla ser un llinatge molt antic: l'any 921 trobem documentat que Geiraldo (Grau) vengué terres "Infra terminus Modeliano" al comte Sunyer.

Uns segles més tard, Pere Grau era canonge de l'Estany i prepòsit de Santa Maria de Caselles, església dels

dominis del monestir de Santa Maria de l'Estany, vers l'any 1460.

Sembla que els Fabrer, en adquirir el mas Grau a finals del segle XVII, incorporaren al seu cognom el de Grau, costum molt habitual entre les grans nissagues catalanes.

Un dels edificis annexos al mas té inscrita la data 1755 a la llinda de la porta d'entrada, mentre que a la llinda de sobre la porta principal d'entrada al mas hi ha un motiu ornamental conopial i la data 1768 inscrita, que ens donen notícia d'una actuació important al conjunt edificat durant aquest període.

El 1777 tenim constància encara d'un Josep Grau, pagès de l'Estany. Després, ja no tenim notícia de més Grau. En canvi, el cognom va tenir, i té, molt arrelament a Moià. [Costa, 2003].

Bibliografia

AADD (2009). Aproximació a la toponímia del Moianès. Rafael Dalmau Editors.

Catàleg de Masies. Text refós del Pla Especial del Catàleg de Masies i cases Rurals situades en sòl no urbanitzable (2014). Ajuntament de l'Estany. Federació de Municipis de Catalunya FEC, Universitat de Vic, Fundació Mas i Terra, Fundació Privada.

COSTA, Enric (2003). Inventari de recursos turístics del Moianès, Inèdit, Moià.

GUTIERREZ Daniel; MORROS Jordi; URBIOLA Marta (2014). Projecte museogràfic del paisatge cultural de l' Estany. L'Estany, història i natura, el domini de la terra i el domini de l'aigua. TEGULA Arquitectura i Patrimoni Cultural. Ajuntament de l'Estany (Moianès).

POU, Aureli-VINYETA, Ramon (1974). L'Estany. Guia turística, Editorial Montblanc-Martín. Barcelona.

RODRÍGUEZ i LARA, J.L (1991). "El molí del Grau de l'Estany", a La Tosca, no. 480-481. Maig-juny de 1991 Moià. p 24-25.

